N^ER 65

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srzodę dnia 31 Maja v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 23 maja.

Podług *Konserwatora*, w sobotę d. 22 maja, N. C. J. Matka udała się z Wielką Xiężną Jeymością *Maryą* Weymarską i Jey małżonkiem do kościoła metropolitalnego Nayświętszey Panny Kazańskiey, na modlitwy, odprawiane z okoliczności odjazdu JJ. CC. WW. Nayjaśnieysi Podróżni udali się potym w podróż do Weymaru; do *Narwy* towarzyszyła im N. Cesarzowa. Podług ryskiey gazety, przejeżdżali przez to miasto d. 24 maja.

Dalszy ciąg Naywyższego Ukazu o zapasach żywności w latach nieurodzaju. (*Ob. Ner* 64)

II. Skład i sposob użycia zapasow zbożowych.

15) Ilość zapasow zbożowych wszędzie, gdzie je utrzymywać będzie naznaczono, ma składać po dwie czetwierti na każdą duszę rewizyyną.

16) Do stopniowego złożenia tey ilości zapasow naznacza się zbierać corocznie po cztery garce na każdą duszę rewizyyną.

17) Gatunek zboża, który ma wchodzić do magazynow, powinien bydź oznaczony przez to zgromadzenie, na którém się naznacza sam gatunek zapasow zbożowych albo pieniężnych (art. 6) w tych gubernijach, gdzie będzie naznaczono napełniać magazyny zbożem ozimem, jedna czwarta część jarego do zapasow przyymowaną bydź może.

18) Zboże zbierać w ziarnie. W tych gubernijach, powiatach lub wioskach, w których wyżywienie zależy bardziey od zboża przywozowego podług oznaczenia tegoż zgromadzenia (art. 6) dozwala się pobor zboża mąką, w ilości i miarze w ogólności naznaczoney (art. 15 i 16).

19) Do składu zapasow liczy się wszystkie zboże, w magazynach włościańskich rzeczywiście teraz będące.

20) Zapasy mają bydź utrzymywane w magazynach. Liczba tych mieysc, utrzymanie ich tam, gdzie teraz się znaydują i założenie ich nanowo, naznacza się i uskutecznia we włościach obywatelskich, podług rozrządzenia obywateli, a we włościach wolnych rolników, skarbowych i udziałowych, podług urządzenia rzadow włościańskich na rachunek powinności włościańskich.

21) Chowanie w magazynach zapasow, całość ich i przemiana starego zboża na nowe, wkładają się na staranie i odpowiedzialność: we włościach obywatelskich obywateli, bez żadnego wpływu Marszałkow powiatowych szlachty i sądow ziemskich; we włościach wolnych rolników ich gromad; we włościach skarbowych izb skarbowych; we włościach udziałowych kantoru udziałowego.

22) Pożyczka zboża z zapasow, równie jak i odłożenie terminu uzyskania tey pożyczki we wsiach obywatelskich, wkłada się na staranie i rozrządzenie obywateli.

23) Pożyczka zboża z zapasow i odłożenie terminu jey uzyskania we włościach udziałowych, wkłada się na staranie i rozrządzenie kantorów udziałowych.

24) Pożyczka zboża i odłożenie terminu uzyskania we włościach wolnych rolników i skarbowych, oznacza się przez Kommissyą żywności.

25) Naznaczenie pożyczki i odłożenie terminu, podług stopnia potrzeby, może bydź dwojakie: 1) na ogólnem corocznem porównaniu żywności; 2) za szczególnemi przedstawieniami.

26) Kiedy na ogólnem porównaniu żywności, Kommissya przewidzi rzeczywistą potrzebę pożyczki na zasiew, albo na żywność, albo odroczenia terminu pożyczki, pierwiey uczynioney; wcześnie ona upoważnia we włościach wolnych rolników Marszałków Szlachty, a we włościach skarbowych Izbę Skarbową, w miarę tego, jak będą wchodzić do nich prośby za decyzyami Rządow włościańskich, uczynią pożyczkę, ale nie więcey nad dwie trzecie cały ilości gotowych zapasow i naznaczą odłożenie terminu.

27) Kiedy zaś, w miarę rozciągłości potrzeb pożyczka dwóch trzecich części będzie niedostateczną: wtedy Kommissya przeznacza i trzecią pozostałą część zapasow na pożyczkę; lecz to nie inaczey czyni, tylko za udzielnemi przedstawieniami Marszałków Szlachty i Izby Skarbowey, opartemi na prośbach gromad ludu, i na przekonaniu o rzeczywistey i gwałtowney tego potrzebie.

28) Dla utrzymania w należytey wiadomości zapasow w gubernii i dla porównań żywności, przesyłać do Gubernatorów cywilnych o stanie magazynow wiadomości o magazynach we włościach obywatelskich i wolnych rolników, przez pośrednictwo Marszałka Gubernialnego Szlachty, któremu powiatowi przesyłać je obowiązani; a we włościach skarbowych i udziałowych przez pośrednictwo Głównych ich w Gubernii zwierzchności.

29) Zwierzchnik gubernii obowiązany wnosić wiadomości te do Kommissyi żywności, i robiąc z nich podług daney formy krótki rachunek roczny, przesyłać go po upłynieniu roku do ministeryum spraw wewnętrznych dla przedstawienia Nam przez komitet ministrów.

III. Skład i sposob użycia kapitałow pieniężnych.

30) Ilość kapitałow pieniężnych w tych gubernijach, gdzie się one na mieyscu zbożowych zapasow złożą, należy zbierać summę, potrzebną na zakupienie zboża, licząc po jedney czetwierti na każdą duszę rewizyyną. Cena zboża oznacza się z pięcioletniey średniey w gubernii.

31) Dla złożenia tego kapitału pobierać z każdey duszy po 25 kopiejek corok; dopóki summa, w poprzedzającym artykule wyrażona, nie zostanie złożoną.

32) Kapitał ten, stanowiąc własność gromady i mając za jedyne swe przeznaczenie, zabezpieczenie żywności, na żadną inną potrzebę nie powinien bydź użytym.

33) Pobor do składu tego kapitału ma się wnosić razem z podatkiem podusznym do kaznaczeystw, a stamtąd do Izb Skarbowych.

34) W Kaznaczeystwach utrzymuje się osobny tego kapitału rachunek, podług każdey administracyi włościan skarbowych, udziałowych, wolnych rolników i włościan obywatelskich, nie mieszając go z podatkami i innemi summami.

35) O ilości tego poboru Izby Skarbowe podają roczne wiadomości Gubernatorom Cywilnym, którzy wnoszą je do Kommissyi żywności.

36) Kommissya z tych wiadomości robi porównanie, jaką część summy potrzeba oddzielić na utrzymanie zawsze jey w gotowiźnie na przypadki nieprzewidziane, a pozostałą wysyła do kassy

zachowawczey Cesarskiego domu wychowania dla pomnożenia przez procenta.

37) Przy wysyłaniu summ zapasnych do kassy zachowawczey, przestrzega się, izby summy różnych administracyy nie były z sobą łączone.

38) Kapitał gotowy w gubernijach zostający, chować w Kaznaczeystwach gubernialnych, równie, jak i dokumenta na kapitały, do kassy zachowawczey dla pomnożenia przez procenta odsyłane.

39) Kommissye żywności, kiedy się zdarzy potrzeba uczynić pomoc, daje rezolucyą na użycie kapitału z powrótem do dwudziestu pięciu tysięcy rubli, a w zdarzeniach, wymagających użycia większey summy, przedstawia przez pośrednictwo zwierzchnika gubernii do ministeryum spraw wewnętrznych dla wyjednania Naszego rozwiązania.

40) Kapitałow używać na pomoc żywności tak, izby każdy stan otrzymał pomoc z kapitału bezpośrednie do siebie należącego.

41) Pomoce oznaczają się przez kommissyą żywności na przedstawienie do Gubernatorów cywilnych: dla włościan obywatelskich i wolnych rolników, od powiatowych marszałków szlacheckich, a dla włościan udziałowych od kantoru udziałowego.

42) Miarę wspomożeń oznaczać, mając uwagę na liczbę dusz, potrzebujących żywności, lub na przestrzeń ziemi na zasiew (kiedy o pomoc na zasiew prośba zaydzie) nie dozwalając żadney zbyteczności, ażeby pomagając jednym nie zostać w niemożności udzielenia pomocy drugim.

43) Pomoc czynić albo pieniędzmi, albo zbożem w naturze, uważając podług tego, co lepiey odpowiadać będzie zdarzeniu, w którem potrzeba pomoc uczynić.

44) Gdy za nieodbitą potrzebę uznaną zostanie czynić pomoc zbożem w naturze, wtedy Kommissya żywności przedsięweźmie zakupić go przez podrad, albo przez kommissyonerów, pilną ustanowiwszy baczność, ażeby zboże doszło w zupełności i w należytey dobroci, komu przeznaczone będzie.

45) Od summ, wydanych na wspomożenie włościan żywnością, albo użyte na zakupienie dla nich zboża, pobierać procentów po 6 od 100 na rok i przyłączać je do kapitału.

46) Na uzyskanie wydanych, albo użytych na wspomożenie pieniędzy naznaczać termin roczny: lecz jeżeliby okoliczności trudne, albo zdarzenia nieprzewidziane zmusiły tych, którzy zaciągnęli pożyczkę pieniężną albo wspomożenie zbożem, prosić przedłużenia terminu, Kommissya może dozwolić tego jeszcze na jeden rok.

47) Żadnego więcey odłożenia terminu czynić nie dozwala się bez poprzedniczego o tem przedstawienia Gubernatorów Cywilnych, z postanowienia Kommissyi żywności, do Ministeryum spraw wewnętrznych, i bez jego rozwiązania.

48) Pożyczkę pieniędzy na wyżywienie włościan obywatelskich opierać na pewnych ewikcyach, albo tegoż samego majątku, dla którego robi się wspomożenie, albo na innych; albo w przypadku niedostateczney ewikcyi na pewney poręce.

49) Jeżeli przy wydaniu pożyczki pieniężney nie będą zachowane prawidła wyżey opisane, i obywatele, którzy je otrzymali okażą się, albo dla niedostateczności ewikcyi, albo dla niepewności poręki, nierzetelnymi w opłacie swojego długu: wtedy zabezpieczenie summ, bez należney ostrożności rozdanych, spada na tych, którzy postanowili ich wydanie.

50) W zdarzeniach, kiedy rząd znaydzie się w konieczności uczynić pomoc włościanom do obywateli należącym, a majątek ten nie może sam przez się zabezpieczyć powrótu wspomożenia, obywatel zaś, ani inney ewikcyi nie złoży, ani przyzwoitey poręki: wtedy majątki te brać w opiekę, i nakładać zaprzeczenie na dalszy majątek obywatela w proporcyi do wydaney summy.

51) Wzięcie w opiekę tych majątków, nie może zatrzymywać działań poszukiwania na obywatelu, podług zobowiązania się, do tego czasu przez ewikcya na tych majątkach, prawnym sposobem wniesioną.

52) Opiekę z majątków obywatelskich, przez postanowienie Kommisyi żywności nałożoną, zdeymować nie inaczey, tylko za jey rozpatrzeniem i po należytem przez nią uwiadomieniu Rządu Gubernialnego.

53) Pieniądze wydawane albo użyte na wspomożenie żywnością rolników wolnych, tóż włościan udziałowych i skarbowych, mają bydź zabezpieczane przez całą gromadę tey wsi, dla którey daje się pomoc.

54) Ile się przeznaczonego na ten przedmiot poboru otrzyma, i jakie względem jego użycia będzie zrobione rozporządzenie, o tym co rok podawać rachunki do ministeryum spraw wewnętrznych.

55) Rachunki te dla przedstawienia nam przesyłać, od Ministeryum spraw wewnętrznych do Komitetu Ministrów.

56) Rewizyą xiąg przychodu i rozchodu tego kapitału polecić Izbie Skarbowey i Kontroli Państwa, na mocy będących ustaw.

57) W gubernijach, które dla zabezpieczenia zboża na żywność, ustanowią kapitały, nie obowiązywać do utrzymywania zapasnych magazynów włościańskich. Zgromadzone dotąd w nich zboże zostawić we włościach obywatelskich rozporządzeniu samych obywateli; w udziałowych, kantorom udziałowym; a względem zboża, które w guberniach tych znayduje się w teraznieyszych magazynach zapasnych, należących do włości wolnych rolników i włościan skarbowych, włożyć na Kommisye żywności, izby po dowiedzeniu się z dokładnością o ilości tego zboża, zadecydowały: jakby go użyć można na pożytek tychże samych włościan.

IV. Porządek naznaczania i sposob użycia pożyczki u Rządu.

58) Kiedy Kommissya żywności na powszechnem rozpatrywaniu potrzeb przyzna i przez porównanie wszystkich okoliczności z dokładnością się przekona, że wewnętrzne zapasy w gubernii utrzymywane, nie mogą bydź dostatecznemi na zabezpieczenie żywności: wtedy dla przydania do tych zapasow, dopóki one nie przyydą do zupełney miary dla nich zakreśloney, przystępuje do wyjednania pożyczki u Rządu, i tym końcem czyni następujące poprzednicze rozporządzenia:

a) We włościach skarbowych, żąda od Izby Skarbowey szczegółowych wiadomości o liczbie potrzebujących wsparcia mieszkańców, którzy własnemi środkami nie mogą sobie zapewnić przeżywienia, albo zasiać gruntow swych nie mogą i razem z tem żąda wzorowego wyrachowania o ilości pomocy im potrzebnych.

b) We włościach wolnych rolników, podaje to do wiadomości przez pośrednictwo Marszałków powiatowych szlachty.

c) We włościach udziałowych, podobnego wyrachowania i *śmiety* żąda od kantoru udziałowego.

d) We włościach obywatelskich, obowiązuje obywateli i ich administratorow przez podpisy za pośrednictwem marszałkow powiatowych, izby przeżywienie włościan było zabezpieczone. Jeżeli obywatel podpisu takowego odmówi, albo wydawszy go nie dotrzyma, i Kommissya przez Marszałków powiatowych, albo inną drogą poweźmie o niedostatku żywności wiadomość i przekonanie, wtedy majątki tych obywateli, na osnowie Ukazu 21 lutego 1811 roku, porządkiem ustanowionym oddają się w opiekę, a od Marszałka Powiatowego żąda takiegoż wyliczenia włościan potrzebujących wyżywienia i potrzebney im pomocy, jak postanowiono o własnościach skarbowych.

59) Po rozpatrzeniu tych wyliczeń i po dokładnem o nich przekonaniu się, Kommissya przedstawuje Rządowi przez Główną Zwierzchność Gubernialną względem naznaczenia pomocy nadzwyczayney, którą za nieodbitą przyznaje.

60) Kiedy pomoc takowa zostanie naznaczoną i summy będą wydane: wtedy Kommissya w rozdzieleniu tego wspomożenia przedsiębierze środki, jakie do okoliczności za naystosownieysze uzna.

61) Sposob tego rozdzielenia uskuteczniać się na tymże fundamencie, z takimiż ostróżnościami, i z takąż odpowiedzialnością, jak o pożyczkach pie-

niężnych kapitałow gubernialnych w oddziale III postanowiono. (*Dokończenie nastąpi*)

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 3 czerwca.

Wczora, jako w święto Imienin J. C. M. Wielkiego Xięcia *Konstantego*, zasyłano modły w kościołach o długie życie i zdrowie brata Nayłaskawszego Monarchy, szczególniey przy obecności władz krajowych odbyło się uroczyste nabożeństwo i *Te Deum* w katedrze. JO. Xiążę Namiestnik dawał wielki obiad, na którym znaydowali się senatorowie, ministrowie, jenerałowie woysk obu narodów, urzędnicy dworu, konsulowie zagraniczni, adjutanci Królewscy i W. Xięcia, tudzież inne znakomite osoby. Wieczorem oświecono miasto, osobliwie główny ratusz i pałac kommissyi woyny rzęsistym jaśniały światłem. W teatrze narodowym dano nowy balet, *Trzy Gracye*, uprzyjemniony piękną muzyką dwóch znakomitych kompozytorów, i złożony z doboru tańców. W końcu baletu ukazała się nader świetna dekoracya, zapełniona wspaniałym obrazem Marsa i Bellony odbierających uczczenia od innych bóztw Olimpu. Jeniusz przybyły na obłoku dołączył do tak przyjemnego obrazu cyfrę dostoynego Solenizanta; długo trwające okrzyki licznie zebranych widzów były dowodem nowego hołdu i powszechnego zadowolenia.

Dnia 6. Wicher zeszłey soboty i niedzieli wiele szkod poczynił, osobliwie w ogrodach, i po wsiach, na kępie kiełpińskiey tak był mocny, iż wyrywał topole; jedna z nich wywrotem swym zabiła Michała Pitermana służącego, pasącego konie.

Dzwony stolicy ogłosiły zgon ś. p. Józefy z Jeżewskich Hrabiny *Piegłowskiey* zmarłey przed kilką dniami. Wielkie żałobne nabożeństwo za jey duszę odbyło się wczora w kościele OO. Kapucynów.

Anglia.

(z *Gaz. Warsz.*) *Londyn dnia* 21 *maja*. Monarchą pracował wczora z Xiążęciem *York* w interesach woyskowych, a potem dał audyencyą Margrabiemu *Londondery* (Lordowi *Castlereagh*).

Tuteysi posłowie zagraniczni odwiedzili przybyłego Xiążęcia Duńskiego *Chrystyana* i małżonkę jego. Margrabia *Londonderry* złożył mu potém uszanowanie swoje. Wczora był wspomniony Xiążę z małżonką swoją na obiedzie u Xięcia *Wellingtona*, a wieczorem na teatrze *Drurylane*.

Czytamy w gazecie tuteyszey *Morning Chronicle*: „Podróż, którą Monarcha nasz myśli odprawić do stałego lądu, wstrzymało przybycie Xiężęcia Duńskiego i małżonki jego, którego się tak wcześnie nie spodziewano. Wyporządzają pałac w *Brighton*, dokąd za kilka dni ma się udać Monarcha, i przyymie tam wspomnionego Xiążęcia i małżonkę jego.

Między innemi uwięziono w *Newgate* pewnego człowieka, który dotąd nie chce wyjawić nazwiska swego. Jest to czeladnik ze sklepu znanego *Carilla*, i został osadzony za przedawanie buntowniczych xiążek.

Ministeryalna gazeta tuteysza *Kuryer*, zawiera list z *Paryża* pod d. 18 t. m., donoszący o blizkiey odmianie ministrów francuzkich, i niezwłocznem rozstrzygnieniu wielkiego zapytania o woynie lub pokoju. W przypadku woyny (wyraża ten list) miłoby było przyjaciołom *Burbonów*, gdyby Xiążę *Talleyrand* powrócił do ministeryum. Wzmiankując zaś o śmierci Xiążęcia *Richelieu*, dodaje: „Zgon jego nie sprawi żadney wielkiey odmiany w polityce, wspomniony bowiem Xiążę nie piastował już urzędu; zostawił po sobie powszechny żal, jako mąż bardzo zacny i w niczem nienaganny. Król *Ludwik* dowiedziawszy się o jego śmierci, sprawiedliwie powiedział, iż w osobie jego utracił jednego z naywiernieyszych przyjaciół i sług swoich."

Z mowy Margrabiego *Londonderry*, mianey niedawno w izbie niższey (pisze gazeta berlińska) wnoszą, iż rok 1822 zeydzie na układach, i że w ciągu jego jeszcze nie wybuchnie woyna. Wszędzie brakmie pieniędzy na nię i kredytu. Do tego przydać należy obawę zayśdź mogących nieprzewidzianych wypadków.

(z *Kor. Warsz.*) *Dnia* 24. W zeszłą sobotę poseł francuzki miał długą konferencyą z Lordem *Castlereagh*.

Cieszymy się tu wszyscy nayprzyjemnieyszą porą roku. Zboże stoi bardzo pięknie w polu i spodziewać się należy bardzo pomyślnego żniwa.

Składki na wsparcie nieszczęśliwych Irlandczyków coraz są znacznieysze.

Wyydzie tu wkrótce z druku opis życia Lorda *Bayrona*.

Przeszłey soboty potwierdził Król wyrok śmierci na 8 złoczyńców, a 12 ułaskawił.

Wynaleziono tu znowu nowe parowe statki lane z żelaza. Ukończony już jeden na 106 stop długości a 17 szerokości; oprócz tego nie idzie tak głęboko w wodę jak drewniany i dla tego używać go można z łatwością na płytkich nawet rzekach. Odpłynie on wkrótce z Londynu do Paryża, i będzie pierwszym morskim statkiem, łączącym bezpośrednio dwie te stolice.

Francya.

(z *Gaz. Warsz.*) *Paryż dnia* 19 *maja*. Dnia 15 t. m. odprawiła się tu rada ministrów pod przewodnictwem samego Monarchy. Trwała do godziny 1szey po południu. Pracował potém Król z Jenerałem porucznikiem *Lauriston* i kanclerzem ministrem sprawiedliwości.

Onegday wyjechał ztąd Xiążę *Galiczyn* do Rossyi.

Słychać, iż tak nazwany korpus zdrowia nagranicy hiszpańskiey ma bydź znacznie powiększony.

Z powodu ostatnich rozruchów uwięziono w *Lugdunie* 17 ludzi. Są to po większey części młodzi kupczykowie.

Obiecują tu sobie na przyszłem posiedzeniu Izb wiele umiarkowania i wzajemney uległości. Zapalone stronnictwa prawey i lewey strony mają ustać, i zamienić się na strony umiarkowane.

Niejaki *Adolf Robert*, uczeń prawa, podał do *Dziennika Rozpraw* pismo, w którem dowodzi, iż prefektowi policyi w *Paryżu* wypadało ze wszech względów oskarżyć Barona *Louis* przed ministrem sprawiedliwości.

Dnia 22. Wczora po mszy, nadzwyczayny poseł angielski, oddał Królowi na prywatnem wysłuchaniu odpowiedź Monarchy swego, na list donoszący o odwołaniu Xiążęcia *Decazes* z urzędu posła francuzkiego przy dworze londyńskim. Wprowadzono potem Barona *Binder*, który w niebytności posła został mianowany sprawującym interessa austryackie w tuteyszey stolicy. Dał oraz Król wysłuchanie marszałkowi *Soult*, Jenerałowi porucznikowi Hrabiemu *Bordesoult* i t. d.

Z powodu ostatnich rozruchów podczas wyboru deputowanych w *Lugdunie* uwięziono 25 ludzi. Na zgromadzeniu departamentowém nie przerwano porządku, chociaż się o to kilku młodzieńców pokusiło. Przylepili buntownicze kartki na rogach ulic, wydawali okrzyki: *Niech żyje Cesarz!* i nawet śpiewali marsz marsyliyski. Napastowali także kilku żołnierzy stojących na straży.

Zawczora pochowano tu z wielką okazałością ciało zmarłego Xiążęcia *Richelieu* w kościele Wniebowzięcia Panny Maryi. Xiążę *Talleyrand*, ministrowie, posłowie zagraniczni, marszałkowie, parowie, deputowani, prałaci, xięża z rozmaitych parafiy, i wybrani w deputacyi członkowie akademii francuzkiey, należeli do orszaku pogrzebowego.

Czytamy w *Dzienniku Paryzkim*: „Nic jeszcze nie można z pewnością powiedzieć o interessach na Wschodzie. Wkrótce atoli minie czas spekulacyi; zbliża się rozstrzygnienie rzeczy; trzeba na to zaczekać.

Wczorayszy *Monitor* umieścił urządzenie królewskie względem płacy prefektów i funduszów administracyynych prefekturalnych od dnia 1 czerwca r. b. Dwie trzecie części wspomnionych funduszów mają bydź użyte na wydatki biórowe, oraz opłacenie urzędników i posługaczów,

a reszta będzie obrócona na podróże, druki i inne potrzeby. Prefekci, podprefekci i sekretarze, biorąc uwolnienie na czas niejaki od sprawowania obowiązków swoich, lub wyjeżdżając za interessami prywatnemi, a nie publicznemi, brać będą połowę swojey płacy. Pochodzący zaś ztąd fundusz służyć będzie na wygrodzenie celujących pilnością i zdatnością urzędników, oraz tych, którzyby nieobecnych zastępowali. Pensya prefekta paryzkiego wynosi 80,000 fr., prefekci w *Lugdunie, Morsylii* i *Bordeaux* brać będą po 45,000, a inni od 40 do 18 tysięcy franków. Na wydatki administracyyne wyznaczono w *Paryżu* 215,000; w *Lugdunie, Marsylii* i *Bordeaux* po 50,000 fr.; naymnieysza ich liczba wynosi 22,000 fr.

Doktor *Barbaroux*, zbiegły piemontczyk, musiał z rozkazu zwierzchności wyjechać z *Marsylii*, gdzie żył bardzo prywatnie, i wcale nie wdawał się w politykę.

Xiądz *Gondelin*, dotychczasowy nauczyciel instytutu głuchoniemych w *Bordeaux*, został mianowany dyrektorem takiegoż instytutu w *Paryżu*, na mieyscu zmarłego xiędza *Sicard*.

Odbieramy z różnych stron wiadomość, iż kilka półkow, stojących na osadzie po twierdzach w departamentach *du Nord, Mozy* i *Ardennes*, odebrało rozkaz udania się do południowey Francyi. Półk liniowy z *Sedan* ciągnie już do *Tulonu*.

Od kilku dni ustały pożary w departamentach pochodzące z podpalania.

Dnia 18 b. m. zabrano tu rękodzielnikom *Dubuis* i *Jeannet* naczynia porcellanowe, na których był odmalowany *Napoleon*, gdy mówił do półkownika *Gambin*: *Każ WPan wyryć na swoich orłach: jeden stanie za dziesięciu.*

(*z Kor. Warsz.*) Xiążę *Dacazes* wyjeżdża dziś do Danii.

Jeden z naszych dzienników wnosi, ażeby kartę konstytucyyną skassować, a Redaktor drugiego dziennika, P. *Colnet*, wnosi, aby się tylko Izba co 6 lat zbierała: gdyż tak dobrze na sześć lat, jak na rok jeden może bydź budżet zrobiony.

NIEMCY.

(*z Gaz. Warsz.*) *Od brzegów Menu, dnia* 24 *maja.* Słychać (pisze gazeta berlińska), iż pewny dwór niemiecki z powodu środków celnych użytych przez Francyą, postanowił odwołać posła swego z *Paryża*, i przerwać wszystkie dyplomatyczne związki z Francyą.

NIDERLANDY.

(*z Gaz. Berl.*) *Bruxella dnia* 25 *maja.* Dnia 21 t. m. Xiężna Jeymość *Oranii* powiła syna.

TURCYA.

(*z Gaz. Warsz.*) *Od granic tureckich, dnia* 12 *maja.* Liczbę ludzi uzbrojonych, poległych na wyspie *Scio* rachują do 16,000. Liczba zaś niewinnie zamordowanych i niemających żadnego udziału do wypadków wojennych, wynosi 40,000.

Listy kupieckie donoszą, iż wielka wyspa *Negrepont* dostała się w moc greków, za którymi się także wszystkie poblizkie wyspy oświadczyły.

Dnia 14. Do dnia 28 kwietnia nie przywrócono jeszcze zupełnie spokoyności w *Smirnie*. Kapitan Basza nic nie przedsięwziął przeciwko wyspie *Samos* do dnia 29 kwietnia. Część mieszkańców wyspy *Scio* daje dzielny odpór w górach. Miasto *Scio* spalono.

Od czasu *Mahometa II*, który zdobył *Konstantynopol* nie mieli turcy takiego zapału, jak teraz. Wszyscy śpieszą na woynę. Niedawno przybył do *Smirny* półk, złożony z samych imanów (jakoby xięży tureckich).

Woyna z Persyą nie idzie pomyślnie dla turków, którzy także walczą z powstańcami w okolicach *Trebizondu*.

Podług listów z *Bukarestu*, tameczny Basza i Kiaja Bey, na mocy odebranego rozkazu ze Stambułu, pozwolili cudzoziemcom oddalić się ztamtąd. Lecz po podaniu ich listy przez konsulów zagranicznych, widząc Basza, iż blizko 2000 ludzi chce korzystać z tego pozwolenia, oświadczył, iż je pojedyńczo tylko wydawać będzie, a oddalający się powinien wszystkie swoje sprzęty zostawić. Włóczące się po kraju lekkie woysko tureckie zamordowało wielu bojarów, mieszkających w dobrach swoich.

Pisma publiczne umieściły listę straconych w zeszłym wieku naczelników multańskich i wołoskich z rozkazu Porty. I tak w roku 1714 ucięto głowę Xiążęciu *Brankówani*; oraz 4 jego synom i pewnemu bojarowi; takiegoż losu doznał roku 1716 Xiążę *Kantakuzeno*, i oyciec jego; w tymże roku utopiono Arcy-Biskupa Wołoszczyzny; w roku 1719 otruto *Jana Maurocordato*, Xiążęcia wołoskiego; roku 1737 powieszono *Lanacchi Ypsylantego*; roku 1740 stracono *Konstantyna Ghina*; roku 1760 powieszono *Karacchi Suzzo*; roku 1765 takiż los spotkał *Stravacchiego*; roku 1769 stracono *Grzegorza Kallimachi* i *Mikołaja Suzzo*; w roku 1777 przebito sztyletem *Grzegorza Ghicca*; w roku 1778 stracono *Bogdana* i jednego z przyjaciół jego, a w roku 1780 *Patracchi-Della-Zecco*; nakoniec w roku 1789 przebito *Worogenta*.

Smirna dnia 17 *kwietnia.* Wychodząca tu gazeta *Dostrzegacz Wschodni* zawiera następującą wiadomość o wypadkach na wyspie *Krecie*: „Dnia 5 stycznia uderzyli grecy na zamek *Retimos*, chcąc go opanować; posiadając bowiem ogromne tameczne składy oliwy, mogliby znaczne zebrać pieniądze na dzielne prowadzenie woyny. Grecy i turcy utracili 25 ludzi zabitych, oprócz ranionych. Dnia 18 lutego odebrano w *Kanei* wiadomość o powstaniu wszystkich prowincyy, które otaczają *Retimos*. Basza tameczny wyszedł przeciwko powstańcom, lecz musiał natychmiast wrócić do *Kanei*, przed którém miastem pokazał się dnia 20 marca oddział powstańców złożony z 1200 ludzi.“

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(*z Kur. Warsz.*) W Sztokolmie kwiecień był tak ciepły, jak może się nigdy w tamtym klimacie nie zdarzyło, a w maju znowu palą w piecach i chodzą w futrach.

Biuletyny o zwycięztwach greków, nawet drukowane w tureckim języku, rozchodzą się po Stambule; napróżno rząd stara się ukryć przed ludem o klęskach, które poniósł w tylu walkach z powstańcami na lądzie, a bardziey na morzu.

Zapewniają, iż serwianie oczekują na pierwsze hasło do woyny między Turcyą, a którémkolwiek mocarstwem europeyskiem; wtenczas powstaną wszyscy, do czego mają wszelkie przygotowania, oraz dostatek koni, oręża, a nawet gotowych pieniędzy.

Jeden z bogatych kupców londyńskich obwieścił w pismach publicznych, iż życzy przyjąć buchaltera, któryby złożył naydokładnieysze świadectwa, iż przez kilka lat prowadził życie skromne; stawiło się wielu: bo mieysce było bardzo dobre; lecz zawsze kupiec znalazł niedokładność w świadectwach; nakoniec przybywa młodzieniec z zaświadczeniem, iż siedm lat przesiedział w więzieniu, gdzie naturalnie musiał skromne prowadzić życie, i został przyjęty.

Ulubiony nasz dziennik *Dagen* (piszą z Kopenhagi) daje następujący opis koncertu domowego życia. *Pierwsze skrzypce* gra żona, *kontrabas* mąż, *drugie skrzypce* garderobiana, *altówkę* kucharka, *klarnety, flety*, *eoboj* dzieci, fagot nauczyciel dzieci. *W trąby, rogi* i *kotły* służący mężczyzni dmą lub biją.

Kurs petersburski dnia 19 maja: dukat hollenderski nowy 11 r. 65 kop.; stary 11 r. 50 kop.; Zmiana złota 2 ruble 88 kop. — Zmiana srebra 2 ruble 78 kop.

Nieustający dochod kommissyi umorzenia długow:

6% assygn.	- -	po 100	procentow.
6% brzęczącą monetą	—	$92\frac{1}{2}$	
5% takąż	- -	— $77\frac{1}{4}$	

Kurs wileński na assygnaty od dnia 26 maja: rubel srebrny, 3 ruble kop. $86\frac{1}{2}$, czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 86 stary rubli 11, kopiejek 67, imperyał rubli 37, kop. 55.

Wolno drukować F. N. Golański Czł. Kom. Cenz. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 31 maja 1822 Roku v. s.

Marszałek Powiatu Mińskiego, przy piśmie pod dniem 16 maja r. t. N. 160 przysłał dla ogłoszenia, co następuje:

Czyny szlachetne, nigdzie w większym nieodbijają się blasku, jak w rycerskim zawodzie. Żołnierz odpowiadający swojemu powołaniu, celem jest powszechnego uwielbienia, i do wdzięczności mieszkańców tych okolic, gdzie stoi kwaterą, nayważniejszego nabywa prawa. Z uczuciem prawdziwie tkliwém, miło nam wynurzyć należną od nas wdzięczność walecznemu Leyb-Kozackiemu półkowi; który zaymując kwaterami część Ptu Mińskiego, w Kluczach Stołpeckim, Swierżeńskim i Rubiżewickim, swoją spokoynością, sprawiedliwém we wszystkim postępowaniem, kazał nam z zadziwieniem patrzeć na synow Bellony, i obok tego przypomnieć wiek złoty Astrei.

JW. Jenerale Jefremow! Słabe są wyrazy uczuć naszych dla Ciebie, kto tak, jak ty, cnot iest wszystkich zbiorem, w swoim własnym sercu znaydzie onych nadgrodę. Gdyby w mocy naszey było, uwiecznilibyśmy pamiątkę tu twojego pobytu. Dalecy od wszelkich pochlebstw, wielbiąc ciebie, stawimy ołtarz prawdzie, a gdy w czymkolwiek uczujemy niedogodność późnieyszych postojów, z westchnieniem wspomnimy: tak nie czynił nasz Jefremow.

Nieście z sobą to świadectwo szlachetnych Waszych czynow, synowie mężney krainy Donu. Szanowaliście naszę religią, nasze zwyczaje, naszę spokoyność, czyniąc wszystko podług ustaw chrześcijańskich. Niech Bóg was szczęśliwie prowadzi, w drogę waszego przeznaczenia, boście tu dopełnili wszystkich jego przykazań. Autentyk za podpisem Obywateli. Zgodno z autentykiem

Tadeusz Swiętorzecki Marszałek Ptu Mińskiego.

Wilkomierz d. 27 maja.

W uczuciu rzetelnego szacunku Obywateli Ptu Wilkomirskiego, dla Leyb Gwardyi półku Izmaylowskiego, oraz dla batalionu teyże Gwardyi Saperów, pod dowództwem Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xiążęcia Mikołaja Pawłowicza będącey, zapisując pamięć wdzięczności naymilszego i spokoynego przez czas 6 miesięcznego pobytu, oświadczają: Iż chlubno było ten czas przepędzać z osobami pełnych cnot i uprzeymości, a dla mnie nayprzyjemniey, że mogę tę prawdę w tém mieyscu pomieścić, oraz publiczności donieść, iż pamięć, jaka w sercach naszych pozostaje, nigdy dla szanownych wojowników nie wygaśnie. Marszałek Ptu Wilkomierskiego

Franciszek Weyssenhoff

O g ł o s z e n i e.

1. *Od Litewsko Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż przez Kommissyą przy Ministeryum Finansow w rzeczy długow Grafa Ogińskiego ustanowioną, przeznaczoną została wypłata z sum do ninieyszego Rządu przez nabywców u JWW. Ogińskich dóbr wnoszących się, dla sukcessorów Konsyliarza Petcolda rubli sr. 2,629 kop. 17 i pół, dla Szefa woysk Polskich Stryjeńskiego rubli sr. 152 kop. 97; a zatém właściciele tych summ dla odebrania onych zechcą zgłosić się do pomienionego Wileńskiego Gubernialnego Rządu sami, lub przez prawnie umocowanych plenipotentów z pewnemi dowodami. Dat w Wilnie roku 1822 miesiąca maja 30 dnia.*

Antoni Wierzbicki Sekretarz.

Franciszek Perzanowski Naczelnik Stołu.

P r z e d a ż.

1. *Sąd Magistratu Miasta Pttgo Kowna, za postąpieniem przed się sprawy z Instancyi Kompetytorów, do funduszu zeszłych do wieczności Michała i Katarzyny Brawackich Obywateli Kowieńskich, zbiegających się Dekretem Stannym dnia 29 kwietnia idącego roku ferowanym, udecydowawszy przez publiczną aukcyą sprzedaż domu tychże Brawackich w części murowanego, a w części drewnianego, z ogrodkiem fruktowym, na ulicy Gay-piotrowskiey w Mieście Kownie sytuowanego, w terminach 29 lipca 16 i 29 sierpnia teraznieyszego 1822 roku w Mieście Kownie odbywać się mającą, z upewnieniem, że nayważey ofiarujący przy zaliczeniu w gotowiznie summy, razem z poszlinami Skarbowemi i za dostarczeniem walorowego summie licytacyyney odpowiedniego papieru, otrzyma akt urzędowy na swą osobę, potwierdzający Dziedzictwo rzeczonego domu, i natychmiast do possesyi oraz użytkow prawem dozwolonych doprowadzony zostanie; dla powszechney wiadomości ogłasza, i życzących nabycia wzywa. 1822 roku miesiąca maja 24 dnia. Działo się na Sessyi. Jan Dahn Burmistrz. Jan Ranke Radca. Godfryd Zeynwil Radca Sądowy. Pisarz Wincenty Swolkien.*

L i s t g o ń c z y.

1. *Z majętności Polan w Powiecie Oszmiańskim położoney, dziedzictwa W. Jankowskiego b. Podkomorzego Ptu Oszmiań., w nocy z dnia 25 na dzień 26 teraźnieyszego miesiąca zbiegł wieczysty poddany Franciszek Baranowski Kucharz, którego przymioty są takie: wieku ma lat 19, wzrostu miernego, figury suchey, wycmukłey, twarzy ściągłey, oczu i włosow ciemnych: mowa prędka i niezrozumiała, mówi dobrze po Polsku i po Rossyysku. Odzież jego, surdut szaraczkowy ciemny, takież maytki i płaszcz to wszystko z sukna karowego, szpancerka granatowa barakanowa, maytki nankinowe szamoa, czapka cyratowa czarna z obwódką nakarbowaną, mycka krymka czerwona, kamizelka w żółte paski sprana, a prócz tego przy nim znayduje się zegarek srebrny z małą pieczątką z napisem francuskim „Mardis." Ktoby takowego zbiega przytrzymał i do Policyi Wileńskiey albo też Oszmiańskiey lub też do samego właściciela dostawił, oprócz zwrótu wydatków. dostanie nadgrody 25 rubli srebrnych. Dat 1822 miesiąca maja 28 dnia.*

Józef Pieslak Rządca Polan.

1. *Z majątku Goropola czyli Piotrowszczyzna zwanego Powiatu Wiłkomirskiego w parafii Cwańskiey położonego, tey nocy zbiegli ze dworu poddani niżey podpisanego dziedzica furman Piotr Borowski rostu miernego twarzy szczupley wonsow jescze niewyrosszych, włosow swiatłych ubrany w surducie sukna kramnego światło-szaraczkowym lub w ermaku grubego sukna kołnierz skurą obszyty w kapeluszu furmańskim; lokay Symon Kwiklis rostu małego, twarzy także szczupley wonsow niemający, włosow co kolwiek ciemnowatych, sam ponurowaty, nog w kolanach nieprostych, wsurdutach jeden takiego sukna i koloru co i u pierwszego, a drugi światło-bajowy z mosiężnemi guzikami w czapce lokayskiey; Barbara z córką Anną Borowską matka Piotra rostu nie małego, niechuda, w latach podeszłych, cursta zaś rostu będzie takiego jak i Symon Kwikalis ponurowata obydwie wprostym odzieniu; takowe ludzie przy ucieczce swey wykradli summy*

więcey dwuch set rubli srebrem; upraszam nay- pokorniey zwierzchnictwa i obywatelstwa, że jeżeliby takowe zbiegi gdzie okazali się dostawić do wyżey wspomnionego majątku; za co będzie w nadgrodę ktoby ich złapał i dostawił dano rubli srebrem 40; ruwnie także upraszam zwierzchnictwa posłanemu żydowi Jankielowi Abramowiczowi na koniu czarnym; rozkazać dawać wszelką pomoc dla wyśledzenia zbiegow w Państwie Rossyyskim, i jeśliby trakt znalazł i w Krulestwie Polskiem. Datt roku 1822 mca maja 18 dnia.

Grzegorz Kramarewski Rotmistrz Woysk Rossyyskich i Kawaler.

Roku 1822 maja 30 d. wolno w Gazecie Kuryera Litewskiego umieścić Wileński Ziemski Sędzia Aloizy Jasieński.

---

1. *Aktorowie Francuzcy przybyli z Warszawy wyjeżdżają w przyszły tydzień przez Mitawę do Rygi.*

---

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za niepokazanie na pismie świadectw aresztanci Jan Jaśnicki, Abram Soskin, Jan Hapanowicz, Gabryel Woyciechowski i Grzegorz Prochorow, którzy na examinie powiadali: Jaśnicki mieysca urodzenia swego niepamiętający; Soskin poddanym Kałuzkiey Gubernii, Przemyślskiego Powiatu, ze wsi Kamienki, Obywatela Fiedora Rastopczyna, zostawał przy hucie tegoż Rastopczyna; Hapanowicz i Woyciechowski chociaż powiadali o sobie, że pierwszy poddany Mohilewskiey Gubernii i powiatu ze dworu Bobra, należącego do Obywatela Koszarowskiego, a ostatni Woyciechowski rodem z Gubernialnego Miasta Grodna i zawerbowani służyli w Wołyńskim ułańskim półku, lecz takowe ich opowiądanie po uczynionem śledztwie okazało się fałszywe; i Prochorow poddany Jarosławskiey gubernii, powiatu poszechońskiego, obywatela Lichaczewa, jenerała majora, ze wsi Sosnowicz, na mocy ukazu Rządzącego Senatu pod d. 29 augusta 1807 roku, uznani za włóczęgow: z nich pierwsi dway oddani do woyskowey służby, a ostatni trzey dla nieżdatności do niey, posłani do Syberyi na posielenje. Przymioty pomienionych włóczęgow: Jasnicki wzrostu 2 arsz. 4½ wiersz., twarzy podługowatey ospowatey, nosa cienkiego, ostrego, oczu ciemnoszarych, włosow ciemnorusych, mówi harkawo, nieżonaty, lat 20; Soskin wzrostu 2 arsz, 5½ wiersz., twarzy sucharlawey, białey, nosa ostrego garbatego, oczu szarych, włosow rusych, mówi czysto, lat 23; Hapanowicz wzrostu średniego, twarzy podługowatey pełney, mało czarniawey, oczu szarych, włosow na głowie rusych, nosa miernego, od urodzenia lat 17, nieżonaty; Woyciechowski wzrostu wielkiego, twarzy podługowatey, czarniawey, sucharlawey, oczu szarych, włosow na głowie ciemnorusych, na wąsach ciemnorusych, nosa dużego, od urodzenia lat 40 nieżonaty; i Prochorow wzrostu wielkiego twarzy podługowatey, wielkiey, rumianey, czystey, nosa długiego, oczu szarych, włosow na głowie, wąsach i brodzie ryżych, lat 31, nieżonaty; a zatem, jeśli z pomienionych włóczęgow pierwsi dway okażą się do kogo należący, aby z prawnemi dowodami o ich przynależeniu, prosił gdzie należy w zakreślonym prawami terminie, o kwit na policzenie za rekrutow. Maja 13 dnia 1822 roku. Sekretarz F. Arcimowicz.

Sąd Exdywizorski.

2. *Sąd Dzielczo Exdywizorski majętności Mostwiliszek w pcie Oszmiańskim położonych do Dziedzictwa WW. Mosiewiczow należący, skutkiem Remissy Sądu czasowego Departamentu spraw cywilnych Gubernii Litewsko-Wileń. w r. 1822 fe-bruaryi 21 d. zaszłey, w terminie z obwieszczenia wedle prawa przypadłym, na dniu 24 mca maja r. idącego ad fundum teyże majętności zebrany, ułatwiając początkową czynność, mocą teyże Remissy zawiadamia wszystkich wierzycieli zeszłego ś. p. Onufrego Mosiewicza b. Prezyden. Grodzkiego Ptu Oszmiań. tak o terminie powtórnego zjazdu na dzień 15 miesiąca nowembra r. teraznieyszego 1822: jak zarazem, że jeśli którakolwiek z takowych wierzycieli strona w rzeczonym czasie, i do zamknięcia Izby Sądowey w namowę pretensyow swoich nieprzedstawi, podlegać będzie ammissyi, Dekretem remissyinym wyż na dacie wyrażonym zadeteklarowaney, o czem potrzykrotnie przy dodatku Kuryera Litewskiego rzeczoną awizacyą zamieścić postanawia. Prezydent Dzielczo Exdywizorskiego Sądu Podkomorzy Trocki Wilhelm de Raes. Wincenty Mołochowiec Prezes G. Exdyw. Józef Bukowski Pisarz Ziem. Zaw. Exdywizor.*

Cena produktów na rynkach wileńskich. — Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		Dni Targowe — May — Piątek dnia 19 — srebrem: ruble	srebrem: kop.	assygnat.: ruble	assygnat.: kop.
Beczka litewska mająca garcy litewskich 144.	Zyta suchego - - - -	11	—	44	—
	— surowego - - - -	10	—	40	—
	Pszenicy ozimey - - -	14	—	56	—
	— — jarey - - - -	—	—	—	—
	Jęczmienia - - - - - -	8	—	32	—
	Owsa - - - - - - - -	4	50	18	—
	Gryki - - - - - - - -	12	—	48	—
	Grochu - - - - - -	—	—	—	—
	Bobu - - - - - - - -	—	—	—	—
	Siemienia lnianego - - -	—	—	—	—
	— — konopnego - -	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych - -	13	5	52	20
	— owsianych - - -	18	50	74	—
	— gryczanych - - -	37	98	151	92
Pud Rossyyski.	Łoju wołowego surowego	2	25	9	—
	— — — topionego	4	50	18	—
	Miodu przaśn. z woskiem	3	55	14	20
	Wosku topionego niebielon.	21	25	85	—
	Swiéc woskowych białych	25	—	100	—
	— — - - - - żółtych	21	25	85	—
	— łojowych przywoźnych	4	80	19	20
	— — — tu robionych	4	80	19	20
	Włókna towarnego lnu	—	—	—	—
	— — — — pieńki	—	—	—	—
	Siana murożnego - - -	—	15	—	60
	— błotnego - - - -	—	10	—	40
	Faska masła 6 garcowa -	4	50	18	—
	Soli kuchen becz. gar. lit. 48	9	50	38	—
	Piwa krajow. becz. 40 garc.	3	30	13	20
	— dubeltowego - -	6	60	26	40
	Ptastwa po parze indyków	1	80	7	20
	— — — — kur -	—	40	1	60
	— — — — gęsi -	—	—	—	—
	— — — — kaczek	—	—	—	—
Od 21 do 28 maja	Chleba razowego funt 1	—	1½	—	6
	— — pytlowego przedn.	—	4	—	6
	Mięsa funt 1 - - - -	—	4	—	16
	Wódki garniec - - - -	—	64	2	56

Wyjeżdżają za granicę.

1. *Do Królestwa Pruskiego do Miasta Królewca, w interessach JW. Hrabi Tyszkiewicza Półkownika woysk Polskich, szlachcic Grzegorz Szakczenowski, z dwóma służącymi, Szymonem Bendzikiem i Mateuszem Smolskim na miesięcy sześć.*

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi		Wysokość Barom.			Wys. Ther. Reau.		Wiatry.	Odmiana w powietrzu
	dnia 29	średnia	27 cal.	11,5	lin.	+ 10 83	stopni	Zachodni	Pogoda
	dnia 30	średnia	27 —	9 56	—	+ 13,5	— —	Zachodni	Pogoda
	dnia 31	godz. 5	27 —	6,3	—	+ 11,5	— —	Południowy	Pogoda